

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΟ ΣΤΕΡ

- 3/10/2011 Οι ομπρέλες του Χερβούργου Ζακ Ντεμί
10/10/2011 Πώς τελείωσε αυτό το καλοκαίρι Αλεξέι Ποπογκρέμπσκι
17/10/2011 Οι Ψίθυροι Γουίλιαμ Γουάιλερ
24/10/2010 Blue Valentine Ντέρεκ Σιανφράνς
31/10/2011 Η λεωφόρος της δύσης Μπίλυ Γουάιλντερ

Αφιέρωμα στα Βαλκάνια

- 7/11/2011 Όταν θέλω να σφυρίζω, σφυρίζω Φλόριν Σέρμπαν
14/11/2011 Η πλειοψηφία της σιωπής Σερέν Γιουτζέ
15/11/2011 Πολυπολιτισμική Συναυλία με τον Dasho Kurti
21/11/2011 Στις παρυφές Μπογκντάν Γκεόργκι Απέρτι
28/11/2011 Μέλι Σεμίχ Καπλάνογλου

- 5/12/2011 Μέσα από τις φλόγες Ντενίς Βιλενέβ
12/12/2011 Tomboy Σελίν Σιαμά
19/12/2011 Στην καρδιά του χειμώνα Ντέμπρα Γκράνικ
9/1/2012 Το χρίσμα Ντέιβιντ Μισό

Αφιέρωμα στα Βαλκάνια

- 15/11/2011 Πολυπολιτισμική Συναυλία με τον Dasho Kurti

7/11/2011

Όταν θέλω να σφυρίξω, σφυρίζω (2010)

ΟΤΑΝ ΘΕΛΩ ΝΑ ΣΦΥΡΙΞΩ, ΣΦΥΡΙΖΩ EU CAND VREAU SA FLUIER, FLUIER

Σκηνοθεσία: Φλόριν Σέρμπαν

Σενάριο: Καταλίν Μιτουλέσκου από θεατρ. του
Αντρέα Βάλεαν

Ηθοποιοί: Γκεόργκε Πιστερεάνου,
Αντα Κοντέσκου, Κλάρα Βόντα

Χώρα: Ρουμανία (Έγχρωμη)

Διάρκεια: 94΄

Πρώτη προβολή: Ώρα 8.30 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις: - 2 Βραβεία International Film Festival
Βερολίνου 2010.

* Alfred Bauer στον Florin Serban

* Αργυρή Άρκος στον Florin Serban

-Βραβείο Gorpos, Romania για τον
Ήχο.

Βραβείο Α΄ Ανδρικού Ρόλου στον
George Pistereanu στο Φεστιβάλ
Στοκχόλμης 2010

- Και πολλές υποψηφιότητες
σε Διάφορα Φεστιβάλ

**Το σπαρακτικό πορτρέτο του Σίλβιου, ενός
ανήλικου εγκληματία, σε μια δοσμένη με νατου-
ραλιστικά χρώματα, ταινία. Ακόμη μία έκπληξη
από Ρουμανία.**

Ενα ακόμη συγκλονιστικό ντοκουμέντο, από τον πρόσφατα σε άνθηση ρουμάνικο κινηματογράφο, είναι η ταινία αυτή (βραβευμένη στο Φεστιβάλ Βερολίνου και αλλού) του πρωτοεμφανιζόμενου σκηνοθέτη Φλόριν Σέρμπαν. Η ταινία σκιαγραφεί το πορτρέτο ενός ανήλικου εγκληματία που, λίγο πριν από την αποφυλάκισή του, μπλέκει σε δραματικά γεγονότα χωρίς διέξοδο.

Μια βδομάδα πριν από την αποφυλάκισή του, ο Σίλβιου (ευαίσθητη ερμηνεία από τον ερασιτέχνη Γκεόργκε Πιστερεάνου) πληροφορείται πως η μητέρα του ετοιμάζεται να πάρει το μικρότερο αδερφό του μαζί της στην Ιταλία. Στην προσπάθειά του να εμποδίσει την οικογένειά τους να διαλυθεί, ο Σίλβιου, σε μια στιγμή απόγνωσης, αρπάζει όμηρο τη νεαρή φοιτήτρια κοινωνιολογίας (Αντα Κοντέσκου) που φλέρταρε όταν τον επισκεπτόταν στη φυλακή.

Χρησιμοποιώντας βασικά ένα καστ ερασιτεχνών (πολλοί από τους φυλακισμένους είναι τρόφιμοι φυλακών), ο Σέρμπαν καταγράφει με νατουραλιστικά χρώματα, τη ζωή στη φυλακή, ακολουθώντας από κοντά, συχνά με την κάμερα στο χέρι, το νεαρό αντιήρώα του. Με χαμηλούς τόνους, με άνεση και οξυδέρκεια, ο σκηνοθέτης αφηγείται τη σπαρακτική ιστορία του Σίλβιου, καταγράφοντας ταυτόχρονα τον περίγυρο με τη γραφειοκρατία και τη στάση (συχνά επιθετική) των δεσμοφυλάκων. Για να φτάσουμε στο τελευταίο στάδιο του ξαφνικού ξεσπάσματος, όπου τα πράγματα ξεφεύγουν από τον έλεγχο κι όπου ο ρυθμός αλλάζει για να δημιουργηθεί το κατάλληλο σασπένς.

NINOS ΦΕΝΕΚ ΜΙΚΕΛΙΔΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Ο δρόμος, το καταφύγιο και για κινηματογραφικούς ήρωες της απελπισμένης φυγής, δεν έχει καμιά προοπτική για τον μικρό δραπέτη του Φλορίν Σέρμπαν. Ο τίτλος της ταινίας έχει μια αίσθηση διφορούμενου, αποτυπώνει μιαν επίφαση ανδρισμού και μια κλιμακούμενη εσωτερική σύγκρουση που βιώνει ο ήρωάς της. Εάν το σφυρίζω αντικατασταθεί από το φεύγω, θα υπογραμμιστεί με περισσότερη σαφήνεια η ψυχολογική ένταση ενός 18χρονου τρόφιμου σε φυλακές ανηλίκων, του Σίλβιου, που είναι διχασμένος ανάμεσα στη λογική και στο συναίσθημα.

Η λογική, η οποία τού υπαγορεύει να καθίσει ήσυχος κατά τις τελευταίες πέντε ημέρες της τετραετούς ποινής του, φαινομενικά τον οδηγεί στην ελευθερία. Το συναίσθημα, που τον σπρώχνει να περάσει το συρματοπλέγμα και να διευθετήσει την πιο επείγουσα υπόθεση της ζωής του, τον φέρνει σε ένα αδιέξοδο. Ο Σίλβιου συσσωρεύει οργή για να εκραγεί στην κορύφωση μιας λιτής και ταυτοχρόνως στέρεης δραματογραφικά ταινίας.

Ο πρωτοεμφανιζόμενος Σέρμπαν είχε ένα συμπαγές σενάριο, βασισμένο σε ένα θεατρικό κείμενο, και έναν εξαιρετικό πρωταγωνιστή μπροστά στον φακό του. Ο ερασιτέχνης Γκεόργκε Πιστερεάνου ανταποκρίθηκε με το παραπάνω στον δύσκολο ρόλο του, παίζοντας με την εσωτερική ένταση και με το βλέμμα. Η φόρμα της ταινίας είναι μια συνεχής διαδοχή γενικών πλάνων που περιγράφουν ένα θηρίο σε κλουβί, και κοντινών που δείχνουν πώς ένα αρνί μεταμορφώνεται σε θηρίο.

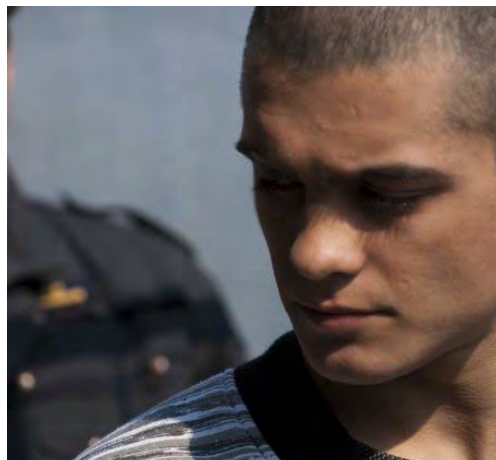
Ο ρεαλισμός του Σέρμπαν παρακάμπτει κλισέ και τερατώδεις καταστάσεις, που δεσπόζουν σε στυλιζαρισμένα δράματα φυλακής, για να περιγράψει πειστικά την καθημερινότητα στην αγροτική φυλακή ανηλίκων. Οι φύλακες είναι μάλλον βαριεστημένοι υπάλληλοι, ενώ ο διευθυντής ένας τυπικός γραφειοκράτης που αποφεύγει

τις ακρότητες και τις βεντέτες με τους νεαρούς κρατούμενους. Ο ρεαλισμός δεν συνηγορεί υπέρ του είδους της ταινίας φυλακής, ανοίγει ένα παράθυρο προς το κοινωνικό δράμα.

Ο Σίλβιου είναι υπόδειγμα καλής διαγωγής, ένα ζωντανό παράδειγμα καλής λειτουργίας του σωφρονιστικού συστήματος, ως το παραπέντε της αποφυλάκισής του. Μέχρι τη στιγμή που εμφανίζεται η μητέρα του, μετά 8 χρόνια απουσίας στην Ιταλία, για να πάρει μαζί της τον μικρό αδελφό του. Οι τελευταίες πέντε μέρες του Σίλβιου στη φυλακή κυλούν σαν μια αντίστροφη μέτρηση για την είσοδό του σε μια κόλαση. Μοιραία η έκρηξή του. Η ελευθερία είναι μια ψευδαίσθηση, όπως και η ευτυχία σε συνθήκες μιας διαλυμένης ζωής.

Ο τίτλος της ταινίας, «Όταν θέλω να σφυρίζω, σφυρίζω», εμφορείται από τη σιγουριά και την αυτοπεποίθηση ενός «νέου κύματος» που άλλαξε άρδην το σινεμά της Ρουμανίας εδώ και μερικά χρόνια. Χαρακτηριστικό δείγμα αυτών των αλλαγών ήταν η ταινία του Κριστιάν Μουνγκίου «4 μήνες, 3 εβδομάδες και 2 ημέρες», η οποία διαδραματίζεται λίγο πριν από την πτώση του «υπαρκτού σοσιαλισμού».

Η Ρουμανία του Τσαουσέσκου και της Σεκιουριτάτε είναι ένα μακρινό παρελθόν στο σημερινό «Όταν θέλω να σφυρίζω, σφυρίζω» του πρωτοεμφανιζόμενου Φλορίν Σέρμπαν. Οι εικόνες του αποτυπώνουν έμμεσα την αγωνία μιας απορρυθμισμένης κοινωνίας μετά το hangover της ελευθερίας. Ο ήρωας του Σέρμπαν, ο 18χρονος Σίλβιου, είναι στο τέλος της εφηβείας του, παράλληλα εκτίει τις τελευταίες ημέρες της ποινής του σε μια φυλακή ανηλίκων, που κράτησε τέσσερα χρόνια. Δεν θα μάθουμε γιατί πέρασε την εφηβεία του στη φυλακή - η αφήγηση διαγράφει μια τροχιά από τον ρεαλισμό προς την αλληγορία. Δεν θα μάθουμε επίσης τίποτα γι' αυτό που τού επιφυλάσσει το μέλλον.

Η ταινία ανοίγει με μια εικόνα, η οποία θα μπορούσε να είναι και το τέλος (ο Σίλβιου με χειροπέδες έξω από το γραφείο (;) του διευθυντή των φυλακών). Κλείνει με ένα στατικό γενικό πλάνο (σαν κι αυτά που εισάγουν *road movies* ή περιπέτειες φυγής), στο οποίο όμως δεν φαίνεται ούτε ο δρόμος ούτε η προοπτική του. Οι τίτλοι του τέλους πέφτουν μαζί με ένα λαϊκό τραγούδι, ιδιαίτερα μελωδικό και ρυθμικό, σαν σχόλιο για έναν έρωτα που τέλειωσε πριν καν αρχίσει και για την ευτυχία, που είναι μάλλον ανέφικτη.

Ελευθερία...

Στο «4 μήνες, 3 εβδομάδες και 2 ημέρες» μια νεαρή φοιτήτρια ζει έναν εφιάλη, ταξιδεύοντας βαθιά στη νύχτα του Τσαουσέσκου. Η στενή φίλη και συγκάτοικός της στη φοιτητική εστία μιας μίζερης επαρχιακής πόλης είναι έγκυος και ο υφέρπων καθολικισμός του ρουμανικού «υπαρκτού σοσιαλισμού» απαγορεύει τις εκτρώσεις. Ο νόμος είναι δρακόντειος για τους φυσικούς και τους ηθικούς αυτουργούς στο «έγκλημα». Ο Μουνγκίου τοποθετεί την ιστορία του λίγο πριν από την πώση του καθεστώτος και αρχίζει την αντίστροφη μέτρηση. Η απarıθμηση των μηνών, των εβδομάδων και των ημερών αφορά την εγκυμοσύνη της κοπέλας, παράλληλα λειτουργεί και σαν δείκτης στην κλίμακα πίεσης του ατμού σε ένα καζάνι έτοιμο να εκραγεί. Με τον ίδιο τρόπο μεταχειρίζεται τον πραγματικό χρόνο και ο Σέρμπαν στο «Όταν θέλω να σφυρίξω, σφυρίζω».

Στο πρώτο κάδρο της ταινίας ο κινηματογραφικός φακός είναι σε απόσταση από τα δρώμενα. Στη συνέχεια, παρεισφρεί σαν αόρατος παρατηρητής στη ζωή της φυλακής ανηλίκων. Εστιάζεται στο βλέμμα του Σίλβιου και αφουγκράζεται τις σιωπές του ή τον ακολουθεί κατά πόδας, επιδιώκοντας να καταγράψει μια υποκειμενική αίσθηση της ροής του χρόνου. Η απόσταση που χωρίζει τον Σίλβιου από την ελευθερία είναι μερικά βήματα από το συρματόπλεγμα. Μερικά βήματα που αντιστοιχούν σε λίγα εικοσιτετράωρα. Αντικειμενικά, σε πέντε ημέρες θα είναι ελεύθερος για μια νέα αρχή στη ζωή του. Υποκειμενικά, ο χρόνος αυτός επιμηκύνεται, παίρνει τις διαστάσεις μιας τεράστιας επικίνδυνης «μαύρης τρύπας», σαν δοκιμαστικός σωλήνας για το τελευταίο *crash test* του αναμορφωμένου Σίλβιου. Η ψυχική του κατάσταση τεντώνεται επικίνδυνα όταν εμφανίζεται η μητέρα του, ύστερα από 8 χρόνια απουσίας στην Ιταλία, για να πάρει μαζί της τον μικρό αδελφό του, τον οποίο αυτός έχει μεγαλώσει.

Ο Σίλβιου, που νιώθει προδομένος από τη μητέρα του, θα ξανανιώσει την προδοσία, στη σφαίρα της φαντασίας αυτή τη φορά, όταν μια νεαρή φοιτήτρια θα έρθει στη φυλακή για μια έρευνα ψυχολογικού και κοινωνιολογικού χαρακτήρα.

Ευτυχία...

Στο πρώτο ξέσπασμα του Σίλβιου ο Σέρμπαν αποτυπώνει με αίσθηση πυκνότητας και αμεσότητα ώριμου σκηνοθέτη την απελπισία της σημερινής νέας γενιάς των Ρουμάνων που έχουν βιώσει το τραύμα της διάλυσης της οικογένειας. Στο δεύτερο ξέσπασμα, που είναι τυφλό, ο έφηβος ενηλικιώνεται βίαια διεκδικώντας τον ρόλο του στην οικογένεια και στον έρωτα. Αυτό συμβαίνει στη διάρκεια μιας εκρηκτικής ημέρας, στην οποία διαλύεται κάθε όνειρο για ευτυχία. Ο συσσωρευμένος θυμός και η απόγνωση του Σίλβιου θυμίζουν την ασφυξία του Αλ Πατσίνο στη «Σκυλίσια μέρα».

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

FLORIN SERBAN

Γεννήθηκε το 1972 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ζει στο Ισραήλ από το 1975. Έχει βραβευτεί για τις ταινίες της με 9 Βραβεία και έχει προταθεί σε πολλά Φεστιβάλ.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Έχει γυρίσει 3 ταινίες:
- *Mecano* (2001, μικρού μήκους)
- *Emigrant* (2009)
- *Όταν θέλω να σφυρίξω, σφυρίζω* (2010)

